

Vypracujte otázky v pracovním listě. Využijte přiložené knihy, texty. Na připravený papír A3 namalujte, nakreslete to, co jste se dozvěděli. Využijte všechny zajímavosti a snažte se, aby Váš obrázek ostatní zaujal.

JESKYNĚ

1. Jak bys někomu vysvětlil, co je to jeskyně?

- A) Je to hluboká díra v zemi.
- ☒ B) Je to prostor v podzemí, do kterého jde vstoupit, musí mít tedy alespoň jeden vchod a většinou ho vytvořila příroda.
- C) Je to chodba pod zemí, která se vykope, aby nám zkrátila cestu, například přes kopec, nebo skrz horu.

2. Čím je taková jeskyně nejčastěji tvořená?

- ☒ A) Vápencem. Ten je totiž snadno narušitelný pronikající vodou, která v něm vytvoří rozlehlé podzemní prostory.
- B) Železem a uhlím, které zde těží horníci.
- C) Betonem, který vznikl z kostí dávno vyhynulých dinosaurů.

3. Přesto, že v prostředí jeskyně panuje většinou tma, jde o ideální místo sloužící jako domov pro mnoho neobvyklých živočichů. Jeskynní tvorové si s tmou hravě poradí, protože:

- A) Někteří vidí i v noci a jiní si světlo umí sami vyrobit.
- ☒ B) Mají skvěle vyvinuté smysly - jako je třeba sluch - díky kterým dokáží nalézt cestu i bez světla.
- C) V prostředí jeskyně žijí tak dlouho, že v něm trefí všude už i poslepu.

FOSILIE

Slovo fosilie znamená zkamenělina. Jde o pozůstatky rostlin a živočichů, kteří na zemi žili v dávné minulosti. Mnohdy i před milióny let. Zkamenělina může být různě zachovalá. Někdy ji tvoří celý živočich, nebo rostlina a někdy jen jejich část, např. jen pár kostí nebo kousek schránky, kůže, srsti. Zkamenělinou může být ale i něco, co

organizmus vytvořil, třeba nora, vejce nebo i stopa. Dokonce se může stát, že zkamenělina není vůbec z kamene. Občas vědci objeví prastarého živočicha, rostlinu, nebo jejich část uchovanou například v ledu (mamut) nebo v lepkavé pryskyřici - smůle borovic (hmyz a rostliny), které se říká Jantar. Živočichové a rostliny mohou být takto

uchováni až do dnešní doby a to v podobě skoro stejné jako za jejich života. A protože tyto fosilie nejsou z kamene, můžeme říci, že pojem zkameněliny není vždy úplně přesný. Vědci, kteří se mimo jiné zabývají zkoumáním a hledáním zkamenělin patří mezi paleontology.

Jsou všechny fosilie opravdu tvořeny zkameněním?

- A) Ano.
- B) Ne, někdy je tvoří kromě kamene také papír a nůžky.
- ☒ C) Ne, někdy mohou být jejich těla zachována (zapečetěna, zakonzervována) v jantaru nebo v ledu.

Vědec zkoumající fosilie je:

- A) Patolog.
- ☒ B) Paleontolog.
- C) Patentolog.

Projekt:
Výukový program:
Lekce:
Pracovní list:

Co nebylo v učebnici - Spolupráce knihoven a škol ve vzdělávání žáků 21. století
S informacemi k celoživotnímu učení 3. - 5. třída
CESTA DO STŘEDU ZEMĚ
5.3.1a Jeskyně, fosilie, vykopávky

VYKOPÁVKY

V půdě dnes nenacházíme pouze zkameněliny, kostry, nerostné bohatství ale i dávno ztracené a časem pohřbené šperky, nástroje, různé ozdoby zbraně, ale i celé domy, hroby lidí a obrovské hrobky s poklady dávných vládců nebo dokonce i části prastarých měst. Věda, která pomocí těchto věcí zkoumá,

jak žili v dávných dobách lidé, se nazývá archeologie a vědci zabývající se touto vědou jsou archeologové. Archeolog pak věci objevené pod zemí znovu odkrývá tak, že je musí velice opatrně vykopat. Místům v půdě, kde se takto pracuje, říkáme vykopávky.

Co jsou to vykopávky?

- ☒ A) Místa, na kterých probíhá archeologický výzkum.
- ☐ B) Stavební práce v zemi.
- ☐ C) Označení pro zahájení fotbalového zápasu.